

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN SONU ve MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI

Mondros Ateşkes Anlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu değerlendirir. Kuvâ-yı Millîye ruhunun oluşumunu, millî cemiyetleri ve millî varlığa düşman cemiyetlerin faaliyetlerini analiz eder.

1. “ ...Bir ilk ışık, ilk kıpırtı doğudaki
Erzurum Müdafaa-yı Hukuk Cemiyeti.
Bir umut, bir canlanış Trakya'da
Trakya ve Paşaeli Cemiyeti.
Bir yeşil sürgün sanki ölü kütükte
Trabzon ve Havalisi Koruma Cemiyeti.
Ve işte bir fırtına ki, savuruverecek Ege'yi
Ve umudu değil, ölümü paylaşamayan yiğitler.
Ve bir ölüm andı İzmir'deki Reddiilhak...”

Orhan ASENA

“Karalar ve Aklar Üstüne” adlı şiirin bu bölümünden millî cemiyetlerin hangi özelliği çıkarılabilir?

- A) Azınlıklara karşı ortaya çıkmaları
B) Bölgesel amaçlı kurulmaları
C) Basın-yayın yolunu kullanmaları
D) Vatansız Türk aydınları tarafından kurulmaları

(2014-2015 TEOG 1 MAZERET)

2. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra yurdumuzun işgal edilmesi karşısında İstanbul Hükûmeti sessiz ve kayıtsız kaldı. Yüzyıllarca Türklerle beraber huzurlu ve güvenli bir yaşam sürdüren bazı Rum ve Ermeniler de işgalcilerle iş birliği yaptılar.

Bu durum karşısında Türk milleti nasıl bir tepki göstermiştir?

- A) Amerikan mandasını istemiştir.
B) Halifenin etrafında toplanmıştır.
C) Millî direniş cemiyetleri kurmuştur.
D) İşgallerin geçici olduğuna inanarak tepki göstermemiştir.

(2011-2012 SBS)

3. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri yurdumuzu işgal etmeye başladılar. İşgaller karşısında hiçbir harekette bulunmayan İstanbul Hükûmeti, ülkeyi içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmaya yönelik çalışmalarda da bulunmuyordu. İstanbul Hükûmeti, Anadolu'ya sadece nasihat heyetleri göndererek halkı, işgaller karşısında sükûnete davet ediyor, İtilaf Devletleri'ne silahla karşı konulmamasını istiyordu.

Buna göre, İstanbul Hükûmetinin işgaller karşısında izlediği politika;

- I- mücadelecidir.
II- duyarsızdır.
III- çekingendir.
IV- teslimiyetçidir.
V- milliyetçidir.

yarğularından hangileriyle açıklanabilir?

- A) I - II - III
B) II - III - IV
C) I - III - V
D) I - II - IV - V

(SBS 2008-2009)

4. İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra Anadolu topraklarını yer yer işgal etmeye başlamışlardır. İşgaller karşısında İstanbul Hükûmetinin sessiz kalması üzerine Anadolu halkı vatanı koruma ve bağımsız yaşama arzusu ile, Kuvayımillîye adlı direniş örgütlerini kurarak kendi bölgelerini korumaya çalışmışlardır.

Verilen bilgide Kuvayımillîye'nin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilmemiştir?

- A) Milliyetçilik duygusu
B) Anadolu'nun işgale uğraması
C) İstanbul Hükûmetinin izlediği politika
D) Topyekûn ulusal mücadeleyi başlatma

(2009-2010 SBS)

5. I- Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girmesi
II- Anadolu'nun işgale uğraması
III- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması
IV- İstanbul Hükûmetinin işgallere karşı tepkisiz kalması
V- Bölgesel direniş cemiyetlerinin kurulması

Yukarıdaki olayların, sırasıyla meydana gelişini gösteren sebep-sonuç zinciri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I III V IV II
B) IV I III II V
C) I III II IV V
D) V I IV III II

(2012-2013 SBS)

6. Paris Barış Konferansı'nda, Batı Anadolu'nun Yunanlılara verilmesi kararlaştırılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin işgali, bu kararın eyleme geçirildiğinin bir göstergesidir?

- A) Musul'un B) İzmir'in
C) Samsun'un D) İstanbul'un

(2013-2014 TEOG 1)

7. **Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı yönetiminin, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın uygulanması karşısında teslimiyetçi bir tutum içinde olduğunun göstergesidir?**

- A) Mebusan Meclisini toplaması
B) Meclisin, Misakımillî'yi onaylaması
C) Temsil Heyeti ile Amasya Görüşmelerini yapması
D) Halkı işgaller karşısında sükûnete davet etmesi

(2013-2014 TEOG 1)

8. Mondros Ateşkes Antlaşması ülkede olumlu karşılanmış, hükûmetin başarısı olarak kabul edilmiştir. Mustafa Kemal'e göre ise bu antlaşmayla Osmanlı, kendisini, kayıtsız şartsız düşmana teslim etmekle kalmamış, düşmanın memleketi işgali için yardım etmeyi kabul etmiştir.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın;

- I. Osmanlı ordusu derhâl terhis edilecek,
II. Osmanlı savaş gemileri İtilaf Devletleri'ne teslim olacak,
III. Osmanlı demiryolları ve iletişim ağı, İtilaf Devletleri'nin hizmetine sunulacak,
IV. İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durum olursa, herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek

maddelerinden hangileri, Mustafa Kemal'in eleştirilerini destekler niteliktedir?

- A) Yalnız IV B) I ve II
C) I, II ve III D) I, II, III ve IV

(2013-2014 TEOG 1)

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra, İtilaf Devletleri'nin Anadolu'yu işgale başlaması karşısında Osmanlı Devleti'nin tepkisiz kalması üzerine; Türk milletinin bağımsız yaşama ve vatanı kurtarma duygusuyla ortaya çıkan bölgesel silahlı direniş hareketine "Kuvayımiliye" denir.

Bu tanıma göre Kuvayımiliye'nin ortaya çıkmasında, aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Ulusal egemenliğe dayalı devlet kurma
B) Osmanlı Devleti'nin işgaller karşısındaki tutumu
C) Anadolu'nun işgal edilmesi
D) Türk halkının vatanı koruma ve bağımsız yaşama arzusu

(2014-2015 TEOG 1 MAZERET)

10. “ Eğer, Mondros Mütarekesi’ni takip eden aylarda, bir tayyareden (uçak) Anadolu’ya bakarsanız yer yer yanan ateşler görülecektir. Bunlar ışıldayan çoban ateşleridir. Bu ateşleri birleştirecek bir alev lazımdır. İşte onu Mustafa Kemal’in meşalesi temin etti.”

Mareşal Fevzi Çakmak Millî Mücadelenin hazırlık döneminde Mustafa Kemal’in gerçekleştirdiği aşağıdaki faaliyetlerden hangisi, Fevzi Çakmak’ın sözlerini destekler niteliktedir?

- A) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini kurması
B) Manda ve himayenin reddedilmesini sağlaması
C) Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nu çıkarması
D) 31 Mart Olayı’nı bastırması

(2013-2014 TEOG 1)

11. Mondros Ateşkes Antlaşması’ndan sonra Anadolu’nun işgaline karşı Türk halkı, yerel direniş örgütleri kurarak mücadele etti.

Buna göre, Türk halkının işgaller karşısında;

- I- teslimiyetçi,
II- milliyetçi,
III- uzlaşmacı
IV- dayanışmacı

tutumlarından hangilerini gösterdiği söylenebilir?

- A) Yalnız II
B) I ve III
C) II ve IV
D) I, III ve IV

(2013-2014 TEOG 1 MAZERET)

12. Düşmanların çemberi altında olan hükümetin emirlerini, ordu yerine getirecek durumda değildir. Bu yüzden ki vatani savunma ve koruma görevi doğrudan doğruya milletin kendisine yönelmiş bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal Paşa’nın bu sözünü doğrulamaktadır?

- A) Düzenli orduya geçilmesi
B) Kuvayımilliye’nin ortaya çıkışı
C) Teşkilatıesasiye’nin kabulü
D) Kuvayıinzibatiye’nin kurulması

(2014-2015 TEOG 2 MAZERET)

13.

Trabzon’daki Rum matbaası bir Türk gazetesini basmıyor

Verilen görselde, 17 Mayıs 1919 tarihli bir gazetenin, Trabzon’daki Rum matbaasının bir Türk gazetesini basmadığı ile ilgili haberini okudunuz.

Rum matbaası, bu uygulaması ile aşağıdakilerden hangisini önlemeyi amaçlamıştır?

- A) Millî ekonominin gelişmesini
B) Millî egemenliğin kurulmasını
C) Millî duyguların harekete geçmesini
D) Millî kültürün korunması çalışmalarını

(2013-2014 TEOG 1 MAZERET)

14. 14. Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu halkında işgallere karşı millî bilincin uyandığının bir göstergesidir?

- A) Kuva-yi İnzibatiye adı verilen askerî gücün oluşturulması
B) Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nun çıkarılması
C) Amasya Görüşmelerinin yapılması
D) Direniş cemiyetlerinin kurulması

(2013-2014 TEOG 1 MAZERET)

15. 1919 sonlarında, İstanbul'da Rum Patrikhanesi tarafından kurulmuş olan Mavri Mira Cemiyeti; Trakya, İstanbul ve Batı Anadolu'da Büyük Yunanistan'ı kurarak Bizans İmparatorluğu'nu yeniden diriltmek istiyordu.

Bu açıklamaya göre, Mavri Mira Cemiyetinin "zararlı" cemiyet olarak nitelendirilmesinde, aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Aldığı isim   B) Kuruluş amacı
C) Kurulduğu yer   D) Kuruluş tarihi

(2013-2014 TEOG 2)

16. Mütarekeden sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal, boğaza demirlenmiş düşman gemilerini görünce "Geldikleri gibi giderler!" demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın uygulanması karşısındaki tutumu için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnançlı hareket etmiştir.
B) Kararlı duruş sergilemiştir.
C) Ümitsizliğe kapılmamıştır.
D) Uzlaşmacı politika izlemiştir.

(2015-2016 TEOG 1)

17 (I) Osmanlı yönetimi, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra işgallere karşı sessiz kalıyordu. (II) Yönetime göre işgale direnmek imkânsızdı ve istekler yerine getirilerek belki uygun şartlarda bir anlaşmaya varılabilirdi. (III) Ülkenin hemen her yerinde kargaşa ve düzensizlik vardı, halk ne yapacağını bilemez hâldeydi. (IV) Ancak işgallerin başlamasıyla birlikte Türk halkı kimseden emir ve talimat almadan vatanını, toprağını savunmaya başladı.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerin hangisinde, Osmanlı yönetiminin işgallere karşı duyarsız kalmasının sebebi verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

(2014-2015 TEOG 1)

18. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra ülke yer yer işgal edilmişti. Azınlıklar işgalci güçlerle iş birliği yaparak vatanımızın bölünmesi için çalışıyordu. Osmanlı idaresi ise olaylara karşı halkı sükûnete çağırıyordu. Kurtuluşu kendisinde gören halk, Kuvayimillîye birliklerini kurarak düşmanla mücadeleyi başlattı.

Buna göre Kuvayimillîye ruhunun oluşmasında;

- I. İstanbul yönetiminin pasif tutumu
II. İtilaf Devletleri'nin Anadolu'yu işgali
III. Azınlıkların faaliyetleri
IV. Büyük Millet Meclisine karşı isyanların çıkması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) I, II ve III
C) I, III ve IV   D) I, II, III ve IV

(2015-2016 TEOG 1)

19. Mustafa Kemal, Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandıktan sonra Türk milletinin esareti kabul etmeyeceğine inanıyor, milletin kendi gücüyle düşmana karşı çıkabileceğini düşünüyordu. İstanbul'a döndüğünde bu düşüncede olanlarla derhâl çalışmalara başladı.

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in Mondros Ateşkes Antlaşması karşısındaki tutumu için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kararlı olduğu
B) Milletine güvendiği
C) Bireysel davrandığı
D) İnançla hareket ettiği

(2015-2016 TEOG 1 MAZERET)

20. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal, yaptığı görüşmeler sonucunda siyasi açıdan yapılacak bir şey olmadığını anladı. Vatanın işgalden kurtulması için bir an önce çalışmalar yapılması gerektiğini düşündü. Bu amaçla yakın arkadaşlarıyla Şişli'deki evinde toplantılar yaptı. Toplantılarda, Anadolu'ya geçerek millî birliği sağlamak, halkı işgaller karşısında uyarmak gibi kararlar alındı. Ayrıca ordunun terhisinin engellenmesi, silah ve cephanenin teslim edilmemesi, komutanların kuvvetlerinin başında bulunması da alınan diğer kararlardı.

Verilen bilgiye göre Mustafa Kemal, kurtuluşun hangi yöntemle başarıya ulaşacağını düşünmektedir?

- A) Diplomatik yöntemle
- B) Basın-yayın yoluyla
- C) Silahlı mücadeleyle
- D) Ekonomik faaliyetlerle

(2014-2015 TEOG 1)

21. • Toros tünelleri, İtilaf Devletleri'nin kontrolüne bırakılacaktır.
- Telsiz, telgraf ve kabloların denetimi, İtilaf Devletleri'ne geçecektir.
  - Osmanlı ticaret gemileri İtilaf Devletleri'ne hizmet edecektir.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın verilen maddelerinde, aşağıdakilerden hangisiyle ilgili karar yoktur?

- A) Ulaşım
- B) Ekonomi
- C) Askerî
- D) Haberleşme

(2014-2015 TEOG 1 MAZERET)

CEVAPLAR

1	B
2	C
3	B
4	D
5	C
6	B
7	D
8	D
9	A
10	A

11	C
12	B
13	C
14	D
15	B
16	D
17	B
18	B
19	C
20	C

21	C
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	